

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська мова (за професійним спрямуванням)

для студентів

спеціальності 02/Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
освітньої програми 021.00.01 Ведучий телевізійних програм

1

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови
№ 3239/24
Зав. кафедрою
О. ЖИЛЬЦОВ 20. 24

Київ – 2024

Розробник:

Дружененко Раїса Сергіївна, кандидат педагогічних наук. доцент, доцент кафедри української мови

Викладач:

Дружененко Раїса Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол №1 від 17 січня 2024 р

Завідувач кафедри української мови

Михайло ВІНТОНІВ

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми

(назва освітньої програми)

31.01. 2024 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(Євген МАЛЮК)

(ініціали, прізвище)

Робочу програму перевірено

01.02. 2024 р.

Заступник декана

Світлана ГОРОБЕЦЬ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Характеристика дисципліни за семестрами</i>	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	7/210	
Курс	1	
Семестр	1	2
Обсяг кредитів	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	7	
Обсяг годин, у тому числі:	90	120
Аудиторні	42	56
Модульний контроль	6	8
Семестровий контроль	0	30
Самостійна робота	42	26
Форма семестрового контролю	Іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування мовнокомунікативної компетентності студентів; усвідомленої позитивної мовної поведінки; оволодіння нормами сучасної української літературної мови; набуття навичок оперування термінологією майбутньої спеціальності; уміння користуватися різними функційними стилями й підстилями в навчальній діяльності та професійному вжитку; формування навичок комунікативно виправданого використання засобів мови з дотриманням етикету фахового спілкування; формування універсальних компетентностей softskills.

Завдання навчальної дисципліни:

- виховання в студентів почуття національної свідомості, що значною мірою сприяє підвищенню мотивації вивчення української мови;
- формування комунікативної, мовної, мовленнєвої, предметної, прагматичної, соціокультурної компетентностей студентів на основі свідомого опанування мовної і мовленнєвої теорії;
- корекція орфографічної та пунктуаційної грамотності майбутніх фахівців;
- збагачення словникового запасу студентів термінологічною лексикою та фразеологією.

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні журналісти набувають таких програмних компетентностей:

Загальні компетентності

ЗК 1: знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;

ЗК 2: навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК 3: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК5: здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

Фахові компетентності

ФК 9: здатність здійснювати ділову комунікацію;

ФК 13: здатність здійснювати та підтримувати зв'язок із засобами масової інформації з метою просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень аудіовізуального мистецтва, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету;

ФК 15: вміння опрацьовувати кінознавчу літературу, узагальнювати та аналізувати аудіовізуальний матеріал, формувати наукові теми та розуміти подальші перспективи розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

III. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

РН-13: виявляти високий рівень мовленнєвої культури, артистизм;

РН-15: вміння спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності);

РН-16: вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

Організація навчальної діяльності в центрі культури української мови

Реформування системи вищої освіти на сучасному етапі зумовлює концептуальні зміни в напрямках, цілях, завданнях, змісті освіти, філологічної зокрема, які зорієнтовують передовсім на розвиток особистості, формування творчої ініціативи, мобільності, підвищення конкурентноздатності майбутнього фахівця.

Задля ефективної реалізації концепції нової освітньої стратегії університету програмою передбачено застосування можливостей Центру культури української мови.

Для цього впроваджено систематичне застосування орфоепічних тренінгів, риторичних розминок, дослідницьких завдань, що передбачають карткування мовного матеріалу, укладання мультимедійних словників, опрацювання спеціальної літератури тощо; творчих завдань «Мовне обличчя міста», «Мовна особистість фахівця», «Мовний портрет однокурсника», «Стань співавтором тексту» тощо.

Крім того, студентів залучено до роботи в проблемних групах, до участі в наукових конференціях, мовних конкурсах тощо.

У Центрі заплановано презентації наукових видань з проблем культури української мови, зустрічі з науковцями.

3. Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Українська мова у професійному спілкуванні: Культура мовлення», студенти повинні мати такі *програмні результати навчання*:

• **РН-13:** Виявляти високий рівень мовленнєвої культури, артистизм.

• **РН-16:** Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно та письмово

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання (II семестр)

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Само- сті- йна
		Л ек- ці ї	С е- м і н а- р и	П р а- к- т и- ч н і	Л а- б о- р а- т о- р н і	Мо- ду- ль- ні кон- тро- ль	
Змістовий модуль 1. ФОРМУВАННЯ СТИЛІСТИЧНОЇ ПРАВИЛЬНОСТІ ЯК КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ ФАХІВЦЯ							
Тема 1. <i>Поняття стилістичної правильності. Практична стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Класифікація стилів сучасної української літературної мови. Методика стилістичного аналізу тексту.</i>	7	4		2			1
Тема 2. <i>Фоностилістика. Фонетичні засоби стилістики.</i>	5			4			1
Тема 3. <i>Лексичні засоби стилістики. Фразеологічні засоби стилістики. Тропи і стилістичні фігури.</i>	11			10			1
Тема 4. <i>Словотвірні засоби стилістики</i>	5			2			1
Тема 5. <i>Морфологічні засоби стилістики</i>	6			2			4
Тема 6. <i>Синтаксичні засоби стилістики</i>	3			2			1
Модульний контроль 1						2	
Разом	39	4		22		2	11
Змістовий модуль 2. КУЛЬТУРОМОВНИЙ АСПЕКТ ДИСКУРСНОЇ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ							
Тема 7. <i>Культуромовний аспект формування дискурсної особистості фахівця</i>	5	4					1
Тема 8. <i>Культура мовлення наукового дискурсу</i>	5			4			1
Тема 9. <i>Культура мовлення медіадискурсу</i>	5			4			1
Тема 10. <i>Культура мовлення ділового дискурсу</i>	5			4			1

Модульний контроль 2						2	
Разом	22	4		12		2	4
Змістовий модуль 3. КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ФАХОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ							
Тема 11. Багатство, стислість, ясність мовлення як комунікативні ознаки культури мовлення	4			2			2
Тема 12. Точність, логічність, доречність як комунікативні ознаки культури мовлення	4			2			2
Тема 13. Виразність як комунікативна ознака культури мовлення	7			4			3
Тема 14. Етичність, естетичність, прагматичність як комунікативні ознаки фахівця	4			2			2
Модульний контроль 3.						2	
Разом	15			10		2	9
Змістовий модуль 4. ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ							
Тема 15. Теоретичні основи формування риторичної компетентності фахівця	3			2			1
Тема 16. Створення і виголошення риторичного тексту	3			2			1
Модульний контроль 4						2	
Разом	8			4		2	2
Семестровий контроль	30						
Усього :	120	8		48		8	26

5. Програма навчальної дисципліни (II семестр)

МОДУЛЬ 1. ФОРМУВАННЯ СТИЛІСТИЧНОЇ ПРАВИЛЬНОСТІ ЯК КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ ФАХІВЦЯ

ЛЕКЦІЯ 1-2. Поняття стилістичної правильності. Практична стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Класифікація стилів сучасної української літературної мови. Методика стилістичного аналізу тексту

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Короткі відомості з історії розвитку стилістики як науки. Структура практичної стилістики. Функційний стиль як базове поняття практичної стилістики. Стили мови і стилі мовлення. Диференціація функцій цих стилів. Характеристика основних функцій цих стилів СУЛІМ. Текст як об'єкт практичної стилістики. Поняття про стилістичні ресурси мови. Стилiстичний аналіз тексту. Методи і прийоми стилістичного аналізу тексту. Текст як об'єкт практичної стилістики. Класифікація текстів. Поняття про стилістичний

аналіз тексту. Принципи стилістичного аналізу тексту. Методи і прийоми стилістичного аналізу тексту.

Ключові слова: стилістика, стиль, стилістичні ресурси.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. Л.: Світ. 2003.
2. Дудик П.С. Стилiстика української мови. К.: Академія, 2005
3. Капелюшний А.О. Практична стилістика української мови.
4. Мацько Л. Стилiстика сучасної української мови. К.: Виша школа. 2006.
5. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 1994
6. Пономарів О. Стилiстика сучасної української мови. Тернопіль: Навчальна книга, 2000.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1. СТИЛ, ПІДСТИЛ, ЖАНРИ МОВЛЕННЯ. СТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Функційний стиль як базове поняття практичної стилістики. Стилi мови і стилi мовлення. Диференціація функцій цих стилів. Підстилi та жанри мовлення. Розмовний стиль та його особливості. Художній стиль, його характерника. Публіцистичний стиль. Офіційно-діловий стиль та його особливості. Науковий стиль. Конфесійний стиль. Епістолярний стиль, його характеристика. Текст як об'єкт практичної стилістики. Поняття про стилістичні ресурси мови. Стилiстичний аналіз тексту. Методи і прийоми стилістичного аналізу тексту.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, запропоновані викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. Л.: Світ. 2003.
2. Дудик П.С. Стилiстика української мови. К.: Академія, 2005
3. Капелюшний А.О. Практична стилістика української мови.
4. Мацько Л. Стилiстика сучасної української мови. К.: Виша школа. 2006.
5. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 1994
6. Пономарів О. Стилiстика сучасної української мови. Тернопіль: Навчальна книга, 2000.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2. АНАЛІЗ ФОНЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ СТИЛІСТИКИ У ТЕКСТАХ РІЗНИХ СТИЛІВ, ТИПІВ, ЖАНРІВ, ФОРМ МОВЛЕННЯ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Предмет і завдання фоностилістики. Евфонія і какофонія як різновиди фоніки. Ономастопея як різновид звуконаслідування. Звукові повторення та їхня стилістична функція (алітерація, асонанс, монафон, полісиндетон, епіфора, анафора, анаграмування). Графічні засоби текстів різних стилів.

Ключові слова: фоностилістика, фонетичні засоби стилістики.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, запропоновані викладачем

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. Л.: Світ. 2003.
2. Дудик П.С. Стилiстика української мови. К.: Академія, 2005

3. Капелюшний А.О. Практична стилістика української мови.
4. Мацько Л. Стилiстика сучасної української мови. К.: Виша школа. 2006.
5. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 1994
6. Пономарів О. Стилiстика сучасної української мови. Тернопiль: Навчальна книга, 2000.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3. СТВОРЕННЯ І РЕДАГУВАННЯ ТЕКСТІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ФОНЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ СТИЛІСТИКИ

План.

1. Евфонічні і неевфонічні явища української літературної мови
2. Збіг голосних
3. Збіг приголосних
4. Варіації дієслівно-аглютинативних часток -ся, -сь
5. Інші питання евфонізації при літературному опрацюванні тексту

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, запропоновані викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. Л.: Світ. 2003.
2. Дудик П.С. Стилiстика української мови. К.: Академія, 2005
3. Капелюшний А.О. Практична стилістика української мови.
4. Мацько Л. Стилiстика сучасної української мови. К.: Виша школа. 2006.
5. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 1994
6. Пономарів О. Стилiстика сучасної української мови. Тернопiль: Навчальна книга, 2000.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4. ЛЕКСИЧНА СТИЛІСТИКА. ЛЕКСИЧНІ ЗАСОБИ СТИЛІСТИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ В ТЕКСТАХ РІЗНИХ СТИЛІВ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Лексична стилістика як розділ практичної стилістики. Загальна стилістична характеристика словникового складу української мови. Стилiстично нейтральні і стилістично марковані лексичні одиниці. Стилiстично маркована лексика публіцистичного стилю. Особливості використання багатозначних слів у текстах різних стилів. Використання слів у переносному значенні у текстах різних стилів мовлення. Особливості використання синонімів, антонімів, омонімів. Поняття про перифрази та евфемізми. Особливості використання не літературних елементів (просторіч, діалектизмів, жаргонізмів, вульгаризмів, русизмів, кальок та ін.).

Використання застарілої лексики у текстах різних стилів. Використання неологізмів у текстах різних стилів мовлення. Авторські лексичні новотвори у текстах розмовного, художнього, публіцистичного стилів. Особливості функціонування запозиченої лексики. Використання вузько професійної лексики. Суспільно політична лексика та її використання у публіцистичному стилі. Канцелярська лексика, штампи. Стилiстична функція лексичних засобів мови у текстах реклами. Лексичні можливості текстів реклами.

Ключові слова: лексична стилістика, лексичні засоби стилістики.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, запропоновані викладачем.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5. ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ СТИЛІСТИКИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ТЕКСТАХ РІЗНИХ СТИЛІВ МОВЛЕННЯ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Поняття про фразеологізми, типологія. Види фразеологічних зворотів та особливості їх функціонування у різних стилях: використання розмовно-побутових, народнопоетичних, книжних фразеологізмів. Особливості функціонування фразеологізмів у мові ЗМІ. Трансформація фразеологізмів. Типові помилки використання фразеологізмів. Фразеологія текстів реклами.

Ключові слова: фразеологізм, особливості використання, тексти різних стилів, типи фразеологізмів.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, запропоновані викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

- 1.Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 2001.
- 2.Пономарів О. Стилістика сучасної української мови. Тернопіль: Навчальна книга, 2000.
- 3.Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного. К. : Либідь, 2017. 360 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6. СТВОРЕННЯ І РЕДАГУВАННЯ ТЕКСТІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ЛЕКСИЧНИХ ТА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ЗАСОБІВ СТИЛІСТИКИ

ПРАКТИЧНО: Відредагувати тексти, запропоновані викладачем. Створити власні тексти за запропонованою тематикою.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

- 1.Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 2001.
- 2.Пономарів О. Стилістика сучасної української мови. Тернопіль: Навчальна книга, 2000.
- 3.Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного. К. : Либідь, 2017. 360 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7-8. ТРОПИ І СТИЛІСТИЧНІ ФІГУРИ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Поняття про тропи і стилістичні фігури. Класифікація тропів і стилістичних фігур. Класифікація тропів (метафора, епітет, метонімія, синекдоха, персоніфікація, алегорія, іронія, антономазія, перифраз, евфемізм, гіпербола, літота, мейозис, іронія, порівняння). Функціонування стилістичних фігур у текстах різних стилів (повтор, антитеза, інверсія, еліпсис, замовчування, риторичні запитання, оклики, градація, парцеляція, синтаксична анафора, епіфора, епанафора, плеоназм, тавтологія). Тропеїчні особливості текстів реклами.

Ключові слова: тропи, стилістичні фігури.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, запропоновані викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

- 1.Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. Л.: Світ. 2003.
- 2.Дудик П.С. Стилістика української мови. К.: Академія, 2005
- 3.Капелюшний А.О. Практична стилістика української мови.
- 4.Мацько Л. Стилістика сучасної української мови. К.: Вища школа. 2006.
- 5.Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 1994
6. Пономарів О. Стилістика сучасної української мови. Тернопіль: Навчальна книга, 2000.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9.СЛОВОТВОРЧІ ЗАСОБИ СТИЛІСТИКИ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Поняття про граматичну стилістику. Способи творення нових слів. Стилістичні функції засобів словотвору. Особливості функціонування засобів словотвору у текстах різних стилів. Словотвірні можливості текстів реклами. Стилістичні властивості

суфіксації. Стилiстичнi властивостi префiксації. Основоскладання, словоскладання i подвоєння слiв та їх стилiстичнi функції

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, запропонованi викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНI ДЖЕРЕЛА

1. Капелюшний А.О. Практична стилiстика української мови.
2. Мацько Л. Стилiстика сучасної української мови. К.: Вища школа. 2006.
3. Пентилюк М.І. Культура мови i стилiстика. К.: Вежа, 1994

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10. МОРФОЛОГIЧНI ЗАСОБИ СТИЛIСТИКИ

ПЕРЕЛIК ПИТАНЬ: Поняття морфологiчних засобiв стилiстики. Якісна i кiлькісна їх характеристика функціональної доцiльностi у текстах рiзних стилiв. Стилiстичнi функції роду, числа, вiдмiнку iменникiв. Функція вживання форм прикметникiв. Функція вживання числiвникiв. Стилiстичне використання займенникiв. Стилiстичне використання форм дiєслова. нормативне використання службових частин мови. Морфологiчні можливостi тестiв реклами. Клична форма. Стилiстичнi функції граматичної категорії числа. Стилiстичнi функції категорії роду : iменники «спiльного» роду; стилiстичнi властивостi категорії середнього роду. Морфологiчні варіанти на означення руху в просторi. Морфологiчні варіанти в порiвняльних конструкціях

Ключові слова: морфологiчні ресурси стилiстики, стилiстичне використання самостійних частин мови, якісна i кiлькісна характеристика.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, запропонованi викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНI ДЖЕРЕЛА

1. Капелюшний А.О. Практична стилiстика української мови.
2. Мацько Л. Стилiстика сучасної української мови. К.: Вища школа. 2006.
3. Пентилюк М.І. Культура мови i стилiстика. К.: Вежа, 1994

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11. СИНТАКСИЧНI ЗАСОБИ СТИЛIСТИКИ

ПЕРЕЛIК ПИТАНЬ: Стилiстичнi можливостi синтаксису. Синтаксичнi особливостi текстiв рiзних стилiв. Стилiстика простого речення. Стилiстика складного речення. Особливостi використання рiзновидiв речень за метою висловлювання у текстах рiзних стилiв. Стилiстична функція використання ускладнених синтаксичних конструкцій. Синтаксичнi фігури i їх використання у текстах рiзних стилiв. Синтаксичнi можливостi текстiв реклами. Синтаксичнi властивостi стилiв ділової документації, наукової та суспiльно-політичної літератури. Стилiстичнi явища розмовної мови. Стилiстично-синтаксичнi явища, властиві, головним чином, мові художньої літератури : чуттєві уявлення i синтаксичнi засоби їх художнього зображення; епітети в складі речень художньо-зображувального призначення; конструкції художньо-метафоричного зображення Пряма мова та iнші способи iндивідуалізації мови в контексті: пряма мова та її стилiстичнi функції; авторський контекст при прямій мові; невласне-пряма мова; здогадна пряма мова; підрядно-пiдпорядкована пряма мова. Непряма мова складнопiдрядної будови та iнші близькі до неї конструкції. Деякі стилiстичнi явища в структурі складного речення: присубстантивна пiдрядність речень та її вiдношення до семантично-паралельних конструкцій iншої синтаксичної будови; засоби пiдрядно-присубстантивного пiдпорядкування та їх стилiстичнi функції.

Ключові слова: синтаксичнi ресурси стилiстики, особливостi використання, речення, словосполучення.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, запропонованi викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Капелюшний А.О. Практична стилістика української мови.
2. Мацько Л. Стилiстика сучасної української мови. К.: Виша школа. 2006.
3. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 1994

МОДУЛЬ 5. КУЛЬТУРОМОВНИЙ АСПЕКТ ДИСКУРСНОЇ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ

ЛЕКЦІЯ 3-4. Культуромовний аспект формування дискурсної особистості фахівця

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Культура мовлення як наука. Комунікативні ознаки культури мовлення. Дискурсивна лінгвістика (дискурсологія) як галузь сучасного мовознавства. Дискурс. Класифікація дискурсів. Культура усного дискурсного мовлення. Культура писемного дискурсного мовлення. Культура текстів різних стилів і жанрів мовлення. Культура ділового мовлення. Культура наукового мовлення. Культура публіцистичного дискурсу. Культура інтернет-комунікації. Правильність як ознака культури мовлення. Виразність і орфоепічна правильність усного дискурсу. Орфографічна правильність і пунктуаційна правильність писемного дискурсу. Лексична правильність. Граматична правильність інституційних дискурсів. Стилiстична правильність академічного і ділового дискурсів. Точність, логічність, доречність, ясність, багатство, етичність, естетичність, прагматичність як комунікативні ознаки академічного і ділового дискурсу.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Капелюшний А.О. Практична стилістика української мови.
2. Мацько Л. Стилiстика сучасної української мови. К.: Виша школа, 2006.
3. Мосейчук О.М. *Публіцистичний дискурс як контекст реалізації комунікативного впливу на масового адресата*. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Вип. 65. 2021. С.174-177.
4. Пономарів О. Стилiстика сучасної української мови. Тернопіль: Навчальна книга, 2000.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12. КУЛЬТУРА ПИСЬМОВИХ ЖАНРІВ АКАДЕМІЧНОГО ДИСКУРСУ

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ: Жанри писемного академічного (науково-академічного) дискурсу. Мовні особливості текстів академічно-наукового дискурсу. Структура рецензії, відгуку, тез, статті. Добір матеріалу та створення плану майбутньої наукової праці. Оформлення цитат. Оформлення списку використаних джерел.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Мацько Л., Денискіна Г. Українська наукова мова. Теорія і практика. Тернопіль: Підручники і посібники. 2011.
2. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови. К.: Центр навчальної літератури.
3. Семенов О.М. Культура наукової української мови. К.: Академія., 2012.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13. КУЛЬТУРА УСНИХ ЖАНРІВ АКАДЕМІЧНОГО ДИСКУРСУ

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ. Жанри усного академічного (науково-академічного) дискурсу. Доповідь, лекція як жанри усного академічного мовлення: сутність, мета, структура, умови підготовки. Виразність як комунікативна ознака культури наукового

мовлення. Культура усного академічного мовлення та орфоепічна, акцентуаційна нормативність.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, пропоновані викладачем

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

- 1.Мацько Л., Денискіна Г. Українська наукова мова. Теорія і практика. Тернопіль:Підручники і посібники. 2011.
- 2.Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови. К.: Центр навчальної літератури.
- 3.Семенов О.М. Культура наукової української мови. К.: Академія., 2012.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14. КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ПИСЬМОВИХ ЖАНРІВ ДІЛОВОГО ДИСКУРСУ

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ: Жанри усного ділового дискурсу. Мовні особливості текстів ділового дискурсу. Види ділової документації та специфіка їх оформлення. Оформлення різних видів документів.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, пропоновані викладачем

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

- 1.Мацько Л., Денискіна Г. Українська наукова мова. Теорія і практика. Тернопіль:Підручники і посібники. 2011.
- 2.Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови. К.: Центр навчальної літератури.
- 3.Семенов О.М. Культура наукової української мови. К.: Академія., 2012.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 15. КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ УСНИХ ЖАНРІВ ДІЛОВОГО ДИСКУРСУ

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ. Жанри усного ділового мовлення. Виразність як категорія усного ділового дискурсу. Місце мовленнєвого етикету у сфері ділової комунікації. Міжкультурне ділове спілкування.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, пропоновані викладачем

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

- 1.Мацько Л., Денискіна Г. Українська наукова мова. Теорія і практика. Тернопіль:Підручники і посібники. 2011.
- 2.Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови. К.: Центр навчальної літератури.
- 3.Семенов О.М. Культура наукової української мови. К.: Академія., 2012.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 16. КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ УСНИХ ЖАНРІВ МЕДІАДИСКУРСУ

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ. Поняття масмедійного дискурсу. Види масмедійного дискурсу: публіцистичний (ЗМІ), рекламний (слоган, рекламна стаття, рекламне оголошення), PR-дискурс (пресреліз, медіакит); теледискурс, радіодискурс, комп'ютерний (інтернет-) дискурс. Усні жанри публіцистичного дискурсу. Репортаж з місця подій, інтерв'ю, новини, пресконференція, глоса, відеореклама: культура мовлення.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, пропоновані викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

- 1.Белова А.Д. Поняття «стиль», «жанр», «дискурс», «текст» у сучасній лінгвістиці. Іноземна філологія. 2002. Вип. 32–33. С. 11–14.
2. Бойчук К.В. Мова газетних текстів як засіб впливу на читача. Наукові записки. Вип. 11. 2009. С.135–139.
3. Мосейчук О.М. (2012) *Публіцистичний дискурс як контекст реалізації комунікативного впливу на масового адресата*. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Вип. 65. 2021. С.174-177.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 17. КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ПИСЬМОВИХ ЖАНРІВ МАСМЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ. Особливості писемного мовлення публіцистичного стилю. Письмові жанри публіцистичного дискурсу: стаття, рецензія, хроніка, огляд, коментар, заклик, гасло, нарис, репортаж, есе, коментар, памфлет, фейлетон. Комунікативні ознаки культури мовлення письмових жанрів публіцистичного дискурсу.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, пропоновані викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

- 1.Белова А.Д. Поняття «стиль», «жанр», «дискурс», «текст» у сучасній лінгвістиці. Іноземна філологія. 2002. Вип. 32–33. С. 11–14.
2. Бойчук К.В. Мова газетних текстів як засіб впливу на читача. Наукові записки. Вип. 11. 2009. С. 135–139.
3. Мосейчук О.М. *Публіцистичний дискурс як контекст реалізації комунікативного впливу на масового адресата*. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Вип. 65. 2021. С.174-177.

МОДУЛЬ 6. КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ФАХОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 18. Точність, логічність, доречність як комунікативні ознаки

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ. Поняття точності мовлення. Умови досягнення точного мовлення. лексико-семантичний, граматичний, стилістичний рівні виявлення точності мовлення. точність мовлення і порядок слів у реченні. логічність як ознака культури мовлення. Логічність предметна і понятійна. Причини порушення логічного мовлення. Ясність мовлення. Поняття доречного мовлення. Стилістична доречність. Контекстуальна і ситуативна доречність. Чистота як ознака культури мовлення. Лаконічність мовлення.

ПРАКТИЧНО: Виконання вправ, пропонованих викладачем для формування точного, логічного, ясного мовлення.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

- 1.Бабич Н.Практична стилістика і культура української мови. Л.:Світ, 2003.
2. Караман С.О., Копусь О.А., Тихоша В.І. Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Літера, 2013.
3. Кисіль Г.Г., Кучинський М.В. Культура сучасної української літературної мови. К.. 2005.
- 4.Кочан І.М., Токарська А.С. Культура рідної мови. Львів: Світ, 2009.
5. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 2001.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 19.Багатство, стислість, ясність мовлення як комунікативні ознаки

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Ясність і лаконічність мовлення . Поняття багатого мовлення. Багатство і різноманітність. Лексичне багатство. Граматичне багатство. Інтонаційне багатство.

ПРАКТИЧНО: Виконання вправ, запропонованих викладачем для формування доречного, чистого, лаконічного мовлення.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бабич Н. Практична стилістика і культура української мови. Л.: Світ, 2003.
2. Караман С.О., Копусь О.А., Тихоша В.І. Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Літера, 2013.
3. Кисіль Г.Г., Кучинський М.В. Культура сучасної української літературної мови. К., 2005.
4. Кочан І.М., Токарська А.С. Культура рідної мови. Львів: Світ, 2009.
5. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 2001.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 20. Етичність, естетичність, ввічливість, прагматичність як комунікативні ознаки фахівця

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, запропоновані викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА: Ввічливість як комунікативна ознака досконалого мовлення. Етикет спілкування. правила етикету спілкування. прагматичність як комунікативна ознака культури мовлення. Прагматичність і етичний вплив на співрозмовника. варіативність використання мовних засобів задля впливу на співрозмовника.

ПРАКТИЧНО: Виконання вправ, запропонованих викладачем для формування ввічливого та прагматичного мовлення.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бабич Н. Практична стилістика і культура української мови. Л.: Світ, 2003.
2. Бацевич Ф. Вступ до лінгвістичної прагматики. К.: Академія, 2011.
3. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики. К.: Академія, 2004.
4. Зусін В.Я. Етика та етикет ділового спілкування. К., 2005.
5. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 2001.
6. Струганець Л., Бобесюк О., Веремчук О. Культура мови: від теорії до практики.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 21-22. Виразність як комунікативна ознака

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ. Поняття виразного мовлення. Виразальні засоби як основа виразності мовлення. Техніка виразного читання і мовлення. Логічна виразність. Інтонаційна виразність. Складові структури мовлення: ритм, мелодія, темп, інтонація, тембр, паузи). Міміка і жести як компоненти виразності

ПРАКТИЧНО: Виконання вправ, запропонованих викладачем для формування виразного мовлення.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бабич Н. Практична стилістика і культура української мови. Л.: Світ, 2003.
2. Караман С.О., Копусь О.А., Тихоша В.І. Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Літера, 2013.
3. Кисіль Г.Г., Кучинський М.В. Культура сучасної української літературної мови. К., 2005.
4. Кочан І.М., Токарська А.С. Культура рідної мови. Львів: Світ, 2009.
5. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 2001.

МОДУЛЬ 7. ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 23. Риторичний аналіз текстів

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Риторичний текст як наукове поняття. Принципи риторичного аналізу тексту. Етапи аналізу риторичного тексту. Методи і прийоми риторичного аналізу тексту.

ПРАКТИЧНО: Виконання вправ, запропонованих викладачем.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.

1. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. Л.: Світ, 2003.
2. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. К.: ККМ, 2014.
3. Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради. К.: Либідь, 2008.
4. Караман С.О., Копусь О.А., Тихоша В.І. Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Літера, 2013
5. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2003. 311 с.
6. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 1994

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 24. Створення і виголошення риторичного тексту

ПРАКТИЧНО: Написати тексти різних стилів, жанрів мовлення за запропонованими темами. Виголосити їх.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (II семестр)

Вид діяльності студента	макс	М 1		М 2		М 3		М 4	
	имал ьна кіль кість балі в за один ицю	кіль кість один иць	макс имал ьна кіль кість балі в	кіль кість один иць	макс имал ьна кіль кість балі в	кіль кість один иць	макс имал ьна	кіль кість один иць	макс имал ьна
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять									
Відвідування практичних занять	1	11	11	6	6	4	4	2	2
Робота на семінарському занятті									
Робота на практичному занятті	10	11	110	6	60	5	50	2	20
Лабораторна робота (зокрема допуск, виконання, захист)									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	45	5	25	5	45	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			193		118		124		57
Максимальна кількість балів:	492								
Розрахунок коефіцієнта:	492 : 100 = 4,9								

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання (II семестр)

МОДУЛЬ 1.

1. Дібрати тексти різних стилів, дати їм характеристику.
2. Опрацювати тему «Фоностилістика. Фонетичні засоби стилістики». Дібрати тексти різних стилів із використанням фонетичних засобів стилістики. Продемонструвати використання фонетичних засобів стилістики у текстах сучасної реклами. Виконати вправи, запропоновані викладачем.
3. Опрацювати теоретичний матеріал з теми «Лексичні засоби стилістики». Дібрати тексти різних стилів із використанням лексичних засобів стилістики. Продемонструвати використання лексичних засобів стилістики у текстах сучасної реклами. Виконати вправи, запропоновані викладачем.
4. Опрацювати теоретичний матеріал з теми «Фразеологічні засоби стилістики». Дібрати тексти різних стилів із використанням фразеологічних засобів стилістики. Продемонструвати використання фразеологічних засобів стилістики у текстах сучасної реклами. Виконати вправи, запропоновані викладачем.
5. Опрацювати теоретичний матеріал з теми «Граматичні засоби стилістики». Дібрати тексти різних стилів із використанням словотвірних, морфологічних, синтаксичних засобів стилістики. Продемонструвати використання граматичних засобів стилістики у текстах сучасної реклами. Виконати вправи, запропоновані викладачем.
6. Опрацювати теоретичний матеріал з теми «тропи і стилістичні фігури». Дібрати тексти різних стилів із використанням тропів і стилістичних фігур. Продемонструвати використання тропів і стилістичних фігур у текстах сучасної реклами. Виконати вправи, запропоновані викладачем.

МОДУЛЬ 2.

1. Написати рецензію на наукову статтю (збірник праць). 2. Написати конспект лекцій 1-2. 3. Написати анотацію статті. 4. Відредагувати запропоновані викладачем тексти науково-академічного дискурсу: орфографічна, пунктуаційна, лексична, граматична правильність.
2. Підготувати фрагмент лекції із професійної теми магістранта (10 хв). Презентувати її занятті. 2. Підготувати рецензію на статтю (збірник праць), виголосити її.
3. Дібрати зразки документів, оформити у вигляді презентації. 2. Проаналізувати письмові зразки ділового дискурсу інтернет-комунікації з погляду норм культури мовлення. Оформити у вигляді презентації.
4. Дібрати різножанрові зразки ділового дискурсу. Проаналізувати їх з погляду культури ділового мовлення. 2. Проаналізувати відеофрагменти офіційних виступів посадових осіб. 3. Розробити план бізнес-зустрічі.

МОДУЛЬ 3.

1. Опрацювати теоретичний матеріал з теми «Виразність як комунікативна ознака культури мовлення». Підготувати презентації з поданої теми. Записати відеорепортаж з теми «Вулицями рідного міста» з метою демонстрації культури усного мовлення.
2. Опрацювати теоретичний матеріал з теми «Ввічливість як комунікативна ознака культури мовлення». Скласти каталог науково-навчальних видань з теми. Написати текст у публіцистичному стилі про роль ввічливості у спілкуванні.
3. Опрацювати тему «Прагматичність як комунікативна ознака культури мовлення». Скласти каталог науково-навчальних видань з теми. Виконати вправи, запропоновані викладачем.

МОДУЛЬ 4.

1. Записати відео публічного виступу на одну із запропонованих викладачем тем.

Орієнтовний перелік тем для виголошення промов.

1. Якщо день не був твоїм другом, то він був твоїм учителем.
2. Мудрість – це здатність бути вище... Вище провокацій, заздросців та невихованості.
3. Хто смуги чорної не знає, той білої не буде цінувати...
4. Як впустити щастя у своє життя?
5. Ким би ти не був – будь кращим!
6. Принципи мого життя.
7. Поради, як делікатно піти з будь-якої некомфортної ситуації.
8. Що таке домінування?
9. Мені мама в дитинстві говорила...
10. Світлі думки – теж молитва (С.Аль-Хальді).
11. Твоя країна звучить ось так!!!
12. Моє улюблене українське слово.
13. Як усмішка і приязнь відчиняють будь-які двері.
14. Кожен день – це вибір.
15. Я розумію: я щаслива! Бо маю свій маленький рай»
16. Борімося – поборемо!

Критерії оцінювання виконання студентами завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Українська мова у професійному спілкуванні: культура мовлення» оцінюється за такими параметрами:

5 балів – завдання для самостійної роботи виконане в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Студент самостійно працює з науковою літературою; оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій; креативно підходить до виконання завдання; має комунікативні вміння і навички; прагне до самовдосконалення і саморозвитку.

4 балів – завдання для самостійної роботи виконане в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки; володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

3 бали – завдання для самостійної роботи виконане в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує

її примітивно, без висвітлення власної позиції; володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання фахової термінології.

2 бали – завдання для самостійної роботи виконане не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій, але не втілює їх у практику; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

1 бал – виконано менше половини завдання для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необґрунтоване копіювання чужих думок, фраз і позицій. Студент не вміє працювати з науковими джерелами і робити власні висновки; не володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій; відсутній творчий компонент даного виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають дуже низький рівень розвитку.

0 балів – більшу частину самостійного завдання не виконано. Студент лише частково володіє навчальним матеріалом, не вміє чітко, лаконічно й послідовно висвітлювати його; не працює з науковими і навчальними джерелами і не володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій; майже відсутні творчі та комунікативні вміння і навички.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за **модульну контрольну роботу** (модульний контроль).

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в робочих зошитах студентів, в або на окремих аркушах. За умови навчання онлайн – в електронному форматі.

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Максимальна кількість балів – 25.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт

(10 балів за виконані тестові завдання + 15 балів за виконане творче завдання)

21-25 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Студент самостійно працює, оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами написання есе, резюме, автобіографії, листів та підготовки презентацій тощо; креативно підходить до виконання завдань; має комунікативні вміння і навички.

15-20 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент робить висновки; володіє правилами написання есе, резюме, автобіографії, листів та підготовки презентацій тощо і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

9-14 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент не висвітлює власної позиції; володіє правилами написання есе, резюме, автобіографії, листів та підготовки презентацій тощо, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання фахової термінології.

3-8 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання та підготовки есе, резюме, автобіографії, листів та підготовки презентацій тощо, але не втілює їх у практику; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

0-2 бали – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необґрунтоване копіювання чужих думок, фраз і позицій. Студент не вміє робити власні висновки; не володіє правилами написання есе, резюме, автобіографії, листів та підготовки презентацій тощо; відсутній творчий компонент даного виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають дуже низький рівень розвитку.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» здійснюється у формі *екзамену*.

До екзамену допускають тих студентів, які відвідували лекційні заняття, виконували практичні, самостійні та контрольні модульні роботи і мають у сукупності за всі види діяльності від *35 до 60 балів*.

Завдання до іспиту враховують 2 завдання: 1) виконання 10 тестових завдань; критерії оцінювання: 1 правильна відповідь = 1 бал;

2) написання есе з запропонованої теми (30 балів: 15 за грамотність+ 15 за зміст); критерії оцінювання:

Критерії	Оцінка за п'ятибальною шкалою
Студентом створений текст, що відповідає комунікативним ознакам правильності, доречності, логічності, точності, чистоти, виразності, багатства, прагматичності тощо. Помилки не допущено.	5 балів
Створений студентом текст відповідає всім комунікативним ознакам писемного мовлення, проте допущено 1 помилку.	4 бали
Загалом створений текст відрізняється правильністю, проте дещо порушено логіку викладу думок, допущено одну-дві помилки.	3 бали
Створений рекламний текст відрізняється посередністю у виявленні культуромовної компетентності, є порушення логічності, точності, допущено 3-4 помилки	2 бали
У створеному рекламному тексті виявлено мінімальний рівень культуромовної компетентності, спостерігається бідний словниковий запас, порушення логічності, виразності мовлення, текст аномативний. Допущено 5 і більше помилок.	1 бал

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (для самоперевірки знань)

1. Нова редакція Українського правопису: пошук балансу між системними параметрами сучасної мови і різночасовими прикметами української мовної традиції. Складні випадки українського слововживання.
2. Мова фахового ділового спілкування та її особливості.

3. Мовні норми сучасного ділового спілкування.
4. Функційні стилі української мови та їх сфери застосування, їхні ознаки
5. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.
6. Текст як форма реалізації мовленнєво-професійної діяльності.
7. Ділове спілкування і комунікація, їх функційні особливості.
8. Невербальні засоби спілкування.
9. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Культура сприймання публічного виступу.
10. Мистецтво аргументації та його особливості. Види запитань та культура їх формулювання.
11. Мовні норми. Словники у професійному мовленні.
12. Орфоепічні норми. Засоби милозвучності мовлення.
13. Словесний, логічний та фразовий наголос. Складні випадки наголошування слів.
14. Лексичні норми. Багатозначність, синонімія, омонімія, паронімія.
15. Плеоназми в професійному мовленні. Види лексичних порушень.
16. Стилістичні засоби лексикології та фразеології. Роль фразеологізмів у професійному мовленні.
17. Електронні словники. Роль інтернету в мовній і мовленнєвій освіті.
18. Морфологічні норми української мови, їх реалізація в професійному мовленні.
19. Особливості творення й вживання іменникових форм.
20. Особливості використання прикметників у професійному мовленні.
21. Особливості використання числівників. Відмінювання числівників.
22. Особливості використання займенників у професійному мовленні.
23. Особливості використання дієслів та дієслівних форм у професійному мовленні.
24. Прийменники у діловому мовленні. Особливості перекладу прийменників з російської мови.
25. Синтаксичні норми: відокремлені означення, узагальнювальні слова при однорідних членах речення.
26. Пунктуація в реченнях з уточнювальними членами речення.
27. Особливості реалізації морфологічного принципу українського правопису.
28. Українська орфографія. Принципи української орфографії.
29. Усне спілкування та його особливості. Мовний етикет та етикетні ситуації.
30. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Функції та види бесід.
31. Особливості партитури тексту.
32. Класифікаційні особливості документів.
33. Структура стилістики як науки.
34. Функційний стиль як базове поняття практичної стилістики
35. Стили мови і стилі мовлення. Диференціація функційних стилів.
36. Характеристика основних функційних стилів сучасної української літературної мови.
37. Текст як об'єкт практичної стилістики.
38. Поняття про стилістичний аналіз тексту.
39. Загальна характеристика стилістичних ресурсів мови.
40. Методи і прийоми стилістичного аналізу тексту.
41. Предмет і завдання фоностилістики.
42. Евфонія та какофонія як різновиди фоніки.
43. Ономастопея як різновид звуконаслідування.
44. Звукові повторення та їх стилістична функція: алітерація, асонанс, монафон, полісиндетон, епіфора, анафора; анаграмування.
45. Графічні засоби та їх використання у текстах різних стилів.
46. Лексична стилістика як розділ практичної стилістики.
47. Стилістично маркована лексика текстів публіцистичного стилю.
48. Особливості використання багатозначних слів у текстах різних стилів.
49. Використання слів у переносному значенні у текстах різних стилів мовлення.

50. Особливості використання синонімів, омонімів, антонімів. Поняття про перифрази та евфемізми.
51. Особливості функціонування нелітературних елементів (просторіччя, діалектизми, жаргонізми, вульгаризми, русизми, кальки тощо).
52. Використання застарілої лексики у текстах різних стилів.
53. Використання неологізмів у текстах різних стилів мовлення. Авторські лексичні новотвори у текстах розмовного, художнього, публіцистичного стилів мовлення.
54. Особливості функціонування запозиченої лексики.
55. Використання вузько професійної лексики (термінів, професіоналізмів).
56. Суспільно політична лексика та її використання у текстах публіцистичного стилю.
57. Канцелярська лексика, штампи. Їх використання у текстах різних стилів.
58. Види фразеологічних зворотів та особливості їх функціонування у різних стилях.
59. Стилістичні функції засобів словотвору.
60. Морфологічні засоби стилістики.: якісна і кількісна характеристики.
61. Стилістичні можливості синтаксису. Синтаксичні особливості різних стилів мовлення.
62. Класифікація тропів (метафора, епітет, метонімія, синекдоха, персоніфікація, алегорія, іронія, антономазія, перифраз, евфемізм, гіпербола, літота, мейозис, іронія, порівняння). Їхня характеристика та умови функціонування.
63. Функціонування стилістичних фігур у текстах різних стилів (повтор, антитеза, інверсія, еліпсис, замовчування, риторичні запитання, оклики, градація, парцеляція, синтаксична анафора, епіфора, епанафора, плеоназм, тавтологія).
64. Комунікативні ознаки культури усного і писемного мовлення.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Результати навчання студентів щодо опанування навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою. Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за такою схемою:

<i>Рейтингова оцінка</i>	<i>Оцінка за стобальною шкалою</i>	<i>Значення оцінки</i>
A	90-100 балів	<i>Відмінно</i> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	<i>Дуже добре</i> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	<i>Добре</i> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	<i>Задовільно</i> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	<i>Достатньо</i> – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).

FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання, за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична картка дисципліни

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА БЛОКУ ДИСЦИПЛІНИ (II СЕМЕСТР)

Разом 120 годин: лекції – 8 годин, практичні заняття – 48 годин, самостійна робота – 41 години, модульний контроль – 8 годин, іспит 15 год.

Тиждень	2семестр																	
Модулі	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.						ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5						ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6				ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7	
Назва модуля	<i>ФОРМУВАННЯ СТИЛІСТИЧНОЇ ПРАВИЛЬНОСТІ ЯК КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ ФАХІВЦЯ</i>						<i>КУЛЬТУРОМОВНИЙ АСПЕКТ ДИСКУРСНОЇ ОСОБИСТОСТІ</i>						<i>КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ФАХОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ</i>				<i>ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ</i>	
Кількість балів за модуль	193						118						124				57	
Загальна кількість балів	480																	
Лекції, практичні	1-2	1-2	3-7	8	9	10	11	3-4	12-13	14-15	16-17	18	19	20	21-22	23	24	
бали	2	2+20	5+50	1+10	1+10	1+10	1+10	2	2+20	2+20	2+20	1+10	1+10	1+10	2+20	1+10	1+10	

Теми практичних занять	Класифікація предметів фонетики засобами стилістики	Фонетика. Фонетичні засоби стилістики	Лексичні засоби стилістики. Фразеологічні засоби стилістики. Тропічність фігури.	Словотвірні засоби стилістики	Морфологічні засоби стилістики	Синтаксичні засоби стилістики	Методика стилістики	Культуромовний аспект формування дискурсивної особистості фахівця	Культура мовлення науковця	Культура мовлення масмедійного дискурсу	Культура мовлення	Багатство, стислість, ясність мовлення як комунікативні ознаки	Точність, логічність, доречність як комунікативні ознаки	Етичність, естетичність, прагматичність як комунікативні ознаки фахівця	Вірливість стиль як комунікативна ознака	Теоретичний аспект формування риторичної компетенції фахівця	Створення і вивчення шеняричності
------------------------	---	---------------------------------------	--	-------------------------------	--------------------------------	-------------------------------	---------------------	---	----------------------------	---	-------------------	--	--	---	--	--	-----------------------------------

	о в и																	
Самостійна робота	5 б а л і в	5 б а л і в	5 б а л і в	5 б а л і в	15 б а л і в	5 б а л і в	5 б а л і в	5 б а л і в	5 б а л і в	5 б а л і в	5 балів	5 б а л і в	5 б а л і в	5 б а л і в	5 балів	5 б а л і в	5 б а л і в	5 б а л і в
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)						Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)		
Підсумковий контроль	<i>Екзамен</i>																	

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Заболотний О., Заболотний В. Правильне мовлення. Київ, 2020. 272 с.
2. Культура мови: від теорії до практики: монографія. За ред. Л.Струганець. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. 216 с.
3. Маруніч І., Гайдаєнко І. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ, 2019. 224с.
4. Мовна особистість в освітньому просторі: монографія. За заг. ред. І. Д. Пасічника. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 270 с.
5. Пасинок В.Г. Основи культури мовлення. Київ, 2019. 184 с.
6. Черемська О. С., Сухенко В.Г. Українська мова (за професійним спрямуванням) : підручник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 436 с.

Додаткова література:

- 1.Городенська К. Г. Українське слово у вимірах сьогодення : монографія. Київ : КММ. 2019. 208 с.
- 2.Дружененко Р.С., Рускуліс Л.В. Формування культури усного мовлення студентів спеціальності «Ведучий телевізійних програм»: стан і перспективи. Актуальні питання гуманітарних наук. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Вип. 60. Том 3. 2023. С.275-281.
3. Дружененко Р.С. Принцип міждисциплінарних зв'язків у процесі формування культури професійного мовлення майбутніх телеведучих: теоретичний і практичний аспекти. Вісник Глухівського педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: педагогічні науки. Вип. 1(51). 2023. С.134-140.
3. Заєць В. Г. Дериваційна парадигма дієслова (на матеріалі художньої прози Є.Гуцала). *Studia Linguistica* : зб. наук. пр. 2018 (XIII). С. 92-105/
4. Клименко Н.Ф. Як народжується слово : монографія. Київ : Академперіодика, 2017. 247 с.
5. Личук М., Навальна М., Молоткіна Ю. Динаміка запозичень в українській мові на початку ХХІ століття : монографія. Київ : Компринт, 2021. 228 с.
6. Стишов О.А. Динаміка лексичного складу сучасної української мови: навч. посібник. Київ. 2019.195 с
7. Українська мова професійного спілкування. URL: https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesiyного_spilkuvannya
8. Український правопис. Київ : Наукова думка. 2019. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>
9. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття: (На матеріалі мови засобів мас. інформації) : [Монографія]. Київ : Пугач, 2005. 388 с.
11. Теорія медіалінгвістики: підручник /Л.Шевченко, Д.Сизонов. Київ : ВПЦ «Київський ун-т», 2021. 214 с.
12. Український правопис. Київ : Наукова думка. 2020. 390 с.
13. Goldman E. StrategicCommunication : A ToolforAsymmetricWarfare / SmallWarsJournal, October 6, 2007, p. 6. [Electronicresource]. Access mode: <http://smallwarsjournal.com/blog/strategic-communication-a-tool-forasymmetric-warfare>.

Інтернет-ресурси

1. Конституція України (чинна з 1996 р. зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Культура мови і культура мовлення. Комунікативні ознаки культури мовлення. URL: https://pidruchniki.com/1040101747600/dokumentoznavstvo/kultura_movi_kultura_movlennya_komunikativni_oznaki_kulturi_movlennya
3. Лексичні норми мови професійного спілкування. URL: https://pidruchniki.com/1814081747605/dokumentoznavstvo/leksichni_normi_movi_profesiyного_spilkuvannya

4. Українська мова: Енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
5. Українська мова в Інтернеті. URL: <http://novamova.info/>
6. Український правопис (2019).
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>
7. Уроки державної мови. URL: <http://mova.kreschatic.kiev.ua/>
8. Центр культури української мови. URL: <https://centrkum.blogspot.com/>